

Возрастные особенности детей 3 – 4 лет

Младший возраст - важнейший период в развитии дошкольника. Именно в это время происходит переход малыша к новым отношениям со взрослыми, сверстниками, с предметным миром.

В раннем возрасте ребенок многому научился: он освоил ходьбу, разнообразные действия с предметами, у него успешно развивается понимание речи и активная речь, малыш получил ценный опыт эмоционального общения со взрослыми, почувствовал их заботу и поддержку. Все это вызывает у него радостное ощущение роста своих возможностей и стремление к самостоятельности, к активному взаимодействию с окружающим миром.

Психологи обращают внимание на «кризис трех лет», когда младший дошкольник, еще недавно такой покладистый, начинает проявлять нетерпимость к опеке взрослого, стремление настоять на своем требовании, упорство в осуществлении своих целей. Это свидетельствует о том, что прежний тип взаимоотношений взрослого и ребенка должен быть изменен в направлении предоставления малышу большей самостоятельности и обогащения его деятельности новым содержанием.

Важно понять, что характерное для ребенка третьего года жизни требование «я - сам», прежде всего, отражает появление у него новой потребности в самостоятельных действиях, а не фактический уровень его возможностей. Поэтому задача взрослого - поддержать стремление к самостоятельности, не погасить его критикой неумелых действий ребенка, не подорвать веру ребенка в собственные силы, высказывая нетерпение по поводу его медленных и неумелых действий. Главное в работе с младшими дошкольниками состоит в том, чтобы помочь каждому ребенку заметить рост своих достижений, ощутить радость переживания успеха в деятельности.

Стремление к самостоятельности формируется у младшего дошкольника в опыте сотрудничества со взрослыми. В совместной с ребенком деятельности взрослый помогает освоить новые способы и приемы действий, показывает пример поведения и отношения. Он постепенно расширяет область самостоятельных действий ребенка с учетом его растущих возможностей и своей положительной оценкой усиливает стремление малыша добиться лучшего результата.

Доверие и привязанность к воспитателю - необходимые условия хорошего самочувствия и развития ребенка в детском саду. Младший дошкольник особенно нуждается в материнской поддержке и заботе воспитателя. В течение дня педагог должен к каждому ребенку проявить свое доброе отношение: приласкать, назвать ласковым именем, погладить.

Ощувив любов вихователя, молодший дошкільник стає більш комунікативним. Він з задоволенням імітує дії дорослого, бачить у дорослих невичерпний джерело нових ігор, дій з предметами.

До кінця молодшого дошкільного віку починає активно проявлятися потреба в пізнавальному спілкуванні з дорослими, про що свідчать численні запитання, які задають діти.

Розвиток самосвідомості та виділення образу «Я» стимулює розвиток особистості та індивідуальності. Малюк починає чітко усвідомлювати, хто він і який він. Внутрішній світ дитини починає наповнюватися суперечностями: він прагне до самостійності і в той же час не може впоратися з завданням без допомоги дорослого, він любить близьких, але для нього вони дуже важливі, і він не може не злізти на них через обмеження свободи.

Відносно оточуючих у дитини формується власна внутрішня позиція, яка характеризується усвідомленням свого поведінки та інтересом до світу дорослих.

Агресивність та неупевненість малюків у цьому віці проявляється в постійній готовності до діяльності. Дитина вже може пишатися успіхами своїх дій, може критично оцінити результати своєї праці. Формується здатність до цілепокладання: більш чітко представити результат, порівняти з зразком, виділити відмінності.

У цьому віці дитина може сприймати предмет без спроби його дослідження. Її сприйняття набуває здатності більш повно відображати оточуючу дійсність.

На основі наочно-дійового до 4 років починає формуватися наочно-образне мислення. Іншими словами, відбувається поступове відокремлення дій дитини від конкретного предмету, перенесення ситуації в «якби».

Як і в ранньому віці, у 3-4 роки переважає уявлення, тобто дитина здатна лише відтворити образи, запозичені з казок і оповідей дорослого. Велике значення у розвитку уявлення має досвід і знання дитини, її кологляд. Для дітей цього віку характерно змішування елементів з різних джерел, змішування реального і казкового. Фантастичні образи, які виникають у малюка, емоційно насичені і реальні для нього.

Пам'ять дошкільника 3-4 років невольна, характеризується образністю. Переважає запам'ятовування, а не запам'ятовування. Добре запам'ятовується тільки те, що було безпосередньо пов'язано з його діяльністю, було цікаво і емоційно забарвлене. Крім того, те, що запам'ятовувалося, зберігається надовго.

Дитина не здатна довго утримувати свою увагу на одному предметі, вона швидко перемикається з однієї діяльності на іншу.

У емоційному плані зберігаються ті ж тенденції, що і на попередньому етапі. Характерні різкі перепади настрою. Емоційний стан продовжує залежати від фізичного комфорту.

На настроение начинают влиять взаимоотношения со сверстниками и взрослыми. Поэтому характеристики, которые ребенок дает другим людям, очень субъективны. Тем не менее, эмоционально здоровому дошкольнику присущ оптимизм.

В 3-4 года дети начинают усваивать правила взаимоотношений в группе сверстников, а затем косвенно контролироваться взрослыми.

К четырем годам рост ребенка достигает 100-102 см. Вес детей в среднем 16-17 кг (между тремя и четырьмя годами прибавка в весе составляет 2 кг).

Ребенок трех-четырёх лет уверенно ходит, координирует движения рук и ног при ходьбе, воспроизводит разнообразные другие движения. Он умеет правильно держать карандаш, проводит горизонтальные и вертикальные линии, осваивает изобразительные умения.

Ребенок владеет разнообразными действиями с предметами, хорошо ориентируется в различении таких форм, как круг, квадрат, треугольник, объединяет предметы по признаку формы, сравнивает их по размеру (по длине, ширине, высоте). Он активно стремится к самостоятельности, уверенно осваивает приемы самообслуживания и гигиены. С удовольствием самостоятельно повторяет освоенные действия, гордится своими успехами.

В играх ребенок самостоятельно передает несложный сюжет, пользуется предметами-заместителями, охотно играет вместе со взрослым и детьми, у него есть любимые игры и игрушки. Он умеет заводить ключиком механическую игрушку, составлять игрушки и картинки из нескольких частей, изображать в игре зверей и птиц.

Ребенка отличает высокая речевая активность; его словарь содержит все части речи. Он знает наизусть несколько стихов, потешек, песенок и с удовольствием их повторяет. Ребенок живо интересуется окружающим, запас его представлений об окружающем непрерывно пополняется. Он внимательно присматривается к действиям и поведению старших и подражает им. Ему свойственны высокая эмоциональность, готовность самостоятельно воспроизводить действия и поступки, одобряемые взрослыми. Он жизнерадостен и активен, его глаза с неиссякаемым любопытством вглядываются в мир, а сердце и ум открыты для добрых дел и поступков.